

РУРАЛЕН ТУРИЗАМ – ПОЛИТИКА И РАЗВОЈ

ПРОФ. Д-Р ДЕЈАН МЕТОДИЈЕСКИ
ПРОФ. Д-Р НИКОЛА ДИМИТРОВ

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ФАКУЛТЕТ ЗА ТУРИЗАМ И БИЗНИС ЛОГИСТИКА

Проф. д-р Дејан Методијески, Проф. д-р Никола Димитров

РУРАЛЕН ТУРИЗАМ - ПОЛИТИКА И РАЗВОЈ

Штип, 2018 г.

Автори:

Проф. д-р Дејан МЕТОДИЈЕСКИ, e-mail: dejan.metodijeski@ugd.edu.mk

Проф. д-р Никола ДИМИТРОВ, e-mail: nikola.dimitrov@ugd.edu.mk

РУРАЛЕН ТУРИЗАМ - ПОЛИТИКА И РАЗВОЈ

Рецензенти:

Проф. д-р Нако Ташков

Проф. д-р Златко Јаковлев

Доц. д-р Тања Ангелкова Петкова

Лектор:

Вангелија Цавкова

Техничко уредување:

Проф. д-р Дејан Методијески

Издавач:

Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје
338.48-6:379.845(075.8)
МЕТОДИЈЕСКИ, Дејан
Рурален туризам - политика и развој [Електронски извор] / Дејан
Методијески, Никола Димитров. - Штип : Универзитет "Гоце Делчев", Факултет за
туризам и бизнис логистика, 2018
Начин на пристап (URL): <https://e-lib.ugd.edu.mk/698>. - Текст во PDF
формат, содржи 162 стр., илустр. - Наслов преземен од екранот. - Опис на
изворот на ден 19.02.2018. - Фусноти кон текстот. - Библиографија: стр. 152-162
ISBN 978-608-244-493-2
1. Димитров, Никола [автор]
а) Рурален туризам - Високошколски учебници
COBISS.MK-ID 106247946

СОДРЖИНА

ВОВЕД.....	6
ГЛАВА I: ДЕФИНИРАЊЕ НА ПОИМОТ РУРАЛЕН ТУРИЗАМ. ФАКТОРИ ЗА ПОСТОЕЊЕ И РАЗВОЈ НА РУРАЛНИОТ ТУРИЗАМ	8
1. Дефинирање на туризмот и критериуми за поделба на видовите туризам	8
1.1. Почетоци и развој на руралниот туризам	11
1.2. Суштина на руралниот туризам	14
1.3. Терминот рурален туризам	16
2. Дефиниции за рурален туризам.....	18
2.1. Видови рурален туризам	23
3. Фактори за постоење и развој на руралниот туризам	31
3.1. Природни и антропогени туристички фактори.....	31
3.2. Објекти за сместување	32
3.3. Човечки фактор	36
3.4. Атракции	38
3.5. Исхрана во руралната средина.....	38
3.6. Институционална рамка	40
3.7. Инфраструктура	44
3.8. Безбедност	46
3.9. Програми на Европската унија	46
3.10. Туристички водичи	47
3.11. Туристички информативни центри	49
4. Понуда на рурален туризам	49
4.1. Карактеристики	49
4.2. Искористеност на капацитетите	50
4.3. Сезонско работење.....	52
4.4. Маркетинг во руралниот туризам.....	53
4.5. Туристичка политика.....	55
4.6. Мерки на туристичката политика.....	56
4.7. Дополнителни дејности во руралниот туризам	58
5. Побарувачка на рурален туризам.....	60
5.1. Мотивација за престој во руралните средини	61
5.2. Профил на туристите.....	63
6. Креативните индустрии во функција на руралниот туризам	64
7. Улогата на жената во руралниот туризам	67
ГЛАВА II: МЕЃУНАРОДНИ ИСКУСТВА ПОВРЗАНИ СО РУРАЛНИОТ ТУРИЗАМ	71
1. Руралниот туризам во Европа	73
1.1. Бугарија	73
1.2. Велика Британија	77
1.3. Германија	78
1.4. Грција.....	79
1.5. Данска.....	80
1.6. Естонија	80
1.7. Италија	80
1.8. Исланд.....	82
1.9. Ирска.....	82
1.10. Литванија	83
1.11. Летонија.....	83
1.12. Молдавија.....	84
1.13. Норвешка.....	84
1.14. Португалија	85
1.15. Полска	85
1.16. Романија	86
1.17. Словенија	87

1.18. Србија	87
1.19. Унгарија	89
1.20. Украина	90
1.21. Финска	90
1.22. Франција	91
1.23. Хрватска	92
1.24. Швајцарија	92
1.25. Шпанија	93
2. Руралниот туризам во останатите држави од светот	94
2.1. Австралија	94
2.2. Канада	94
2.3. Соединети Американски Држави	94
2.4. Јужна Кореја	96
2.5. Кина	96
2.6. Јапонија	96
2.7. Израел	97
2.8. Уругвај	97
3. Меѓународни организации кои се занимаваат со рурален туризам	98
3.1. Eurogites	98
3.2. ECOVAST	98
3.3. Rural tourism international	99
3.4. Прв конгрес за рурален туризам	99
ГЛАВА III: РУРАЛНИОТ ТУРИЗАМ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	101
1. Состојбата на руралниот туризам во Република Македонија	101
2. Регионална распространетост и потенцијал на руралните средини за развој на рурален туризам во Република Македонија	119
3. Креативните индустрии во функција на руралниот туризмот во Република Македонија	146
4. Улогата на руралната жена во можностите за развој на руралниот туризам во Република Македонија	150
5. Заклучни согледувања	151
БИБЛИОГРАФИЈА	155

ВОВЕД

Зголемениот развој на туризмот во светски рамки е поврзан со потенцијалниот развој на руралниот туризам. Руралниот туризам е една од неколкуте активности кои можат да понудат решение за социјалните проблеми во руралните средини, особено проблемот со високата стапка на невработеност и миграцијата кон урбаните простори. Покрај тоа, има и други фактори кои го пренасочуваат фокусот кон руралниот туризам како: зголемениот интерес кон културното наследство и подигањето на нивото на еколошката свест. Како резултат на наведеното, во развиените земји се појавува нов вид на туризам насочен кон посета на руралните средини. Во вака создадените услови, предизвик е да се промовира руралниот туризам како примарен туристички производ кој би го проширил туризмот и неговите социо-економски придобивки за руралните средини.

Материјалот кој се содржи во учебникот е поврзан со туризмот кој го презентира руралниот живот, уметноста, културата и наследството на руралните средини и можностите за неговиот развој. Руралниот туризам овозможува интеракција меѓу туристите и локалното население, како и збогатување на туристичкото искуство. Во основа, руралниот туризам е активност која се реализира надвор од урбаните средини. Спротивно на конвенционалниот, руралниот туризам има одредени специфични карактеристики. Ориентиран е кон искуство, локациите се малку населени, се реализира во природна средина, се поклопува со сезонски и локални настани и е базиран на зачувување на културата, наследството и традициите.

Овој учебник има за цел да понуди сублимирање на литературата и концептите за рурален туризам и запознавање на студентите со можноста тие концепти на најуспешен начин да се применат во областа на руралниот туризам во Република Македонија. Во разработката на учебникот, користена е соодветна литература од познати автори и институции од областа на туризмот и руралниот туризам. Учебникот е структуриран на следниот начин: вовед, прва, втора и трета глава. Суштината на учебникот се содржи во три главни делови.

Првиот дел, кој е насловен: „Поимот рурален туризам и фактори за постоење и развој на руралниот туризам“, опфаќа дефинирање на поимот туризмот и критериуми за поделба на видовите туризам, како и дефинирање на поимот рурален туризам. За подетална разработка на овој поим земени се предвид: просторниот опфат, факторите за постоење и развој на руралниот туризам, понудата и побарувачката на руралниот туризам.

Вториот дел ги опфаќа меѓународните искуства поврзани со руралниот туризам, каде преку примери од различни земји во светот е прикажана состојбата на руралниот туризам и неговата функција во полза на подобрување на социо-економската состојба на овие земји. Користени се статистички податоци кои укажуваат на степенот на развој и видот на руралниот туризам во овие земји. Во овој дел се претставени и некои меѓународни организации кои се занимаваат со рурален туризам и имаат голема улога во дефинирањето и насоката на руралниот туризам во иднина.

Третиот дел е посветен на руралниот туризам во Република Македонија. Овој дел го опфаќа истражувањето во кое се содржат податоци за моменталната состојба на понуда на рурален туризам, потенцијалите на руралниот туризам во Република Македонија, можностите и улогата на туризмот како фактор за развој и одржливост на руралните средини.

Учебникот е наменет за потребите на студентите на Факултетот за туризам и бизнис логистика за подготвување на испитот по предметот Рурален туризам. Содржината на учебникот ја опфаќа потребната материја за предавањата по предметот Рурален туризам, според Наставната програма на насоките: Туризам (7 семестар, 8 кредити, 3+2+2 фонд на часови); Гастрономија, исхрана и диететика (2 семестар, 4 кредити, 2+1+1 фонд на часови); и Хотелско-ресторанска насока (7 семестар, 4 кредити, 2+1+1 фонд на часови). Учебникот можат да го користат сите студенти на останатите факултети каде што се изучува предметот Рурален туризам, но и останатите стручни кадри кои ја проучуваат оваа проблематика. Учебникот е изготвен со цел да се унапреди наставата по предметот Рурален туризам и да се подобри квалитетот на знаењето на студентите.

Искажуваме благодарност и до сите наши колеги и соработници кои дадоа придонес во обезбедувањето на материјалите кои беа неопходни за комплетирање на содржината на овој учебник. Имајќи предвид дека е ова прво издание, ненамерно, можеби, сме пропуштиле некои карактеристики на руралниот туризам. Мислењата и забелешките можат да се упатуваат по електронски пат. За сите забелешки, авторите ќе ви бидат благодарни и ќе ги земат предвид при создавањето на следното дополнето издание на овој учебник.

Воедно, искажуваме јавна благодарност до рецензентите проф. д-р Нако Ташков, проф. д-р Златко Јаковлев и доц. д-р Тања Ангелкова Петкова за корисните сугестии при изработката на учебникот.

Авторите